Paweł Urgacz
Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej

Podnoszenie kompetencji w wirtualnej rzeczywistości

– Zależało nam, aby opracowane szkolenie nie tylko odpowiadało na zidentyfikowane luki kompetencyjne, lecz także cechowało się wysoką przystępnością i wygodą wykorzystania. Dlatego w procesie jego projektowania i realizacji zdecydowaliśmy się na zastosowanie nowoczesnych technologii – mówi Paweł Urgacz, prodziekan ds. umiędzynarodowienia na Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej i koordynator projektu „VR4SKILLS – Comprehensive training framework for leaders of internationalization enhanced by Virtual Reality (VR) in post-pandemic era”

Głównym celem projektu VR4SKILLS było opracowanie szkolenia dla pracowników administracyjnych szkół wyższych zaangażowanych w procesy umiędzynarodowienia. Skąd taki pomysł?

Akademia WSB już od wielu lat należy do międzynarodowej sieci uczelni biznesowych Businet. Na jednym z corocznych spotkań podsumowujących działalność konsorcjum wymienialiśmy się refleksjami nt. wyzwań związanych z procesami umiędzynarodowienia uniwersytetów, na których pracujemy. Okazało się, że mimo iż pochodzimy z różnych krajów, mierzymy się z podobnymi problemami, w tym przede wszystkim z brakiem właściwego przygotowania do realizowania strategii związanej z umiędzynarodowieniem. Zadaniami tymi zajmuje się najczęściej kadra administracyjna uczelni, która nie została do tego odpowiednio przeszkolona. Brakuje studiów czy specjalistycznych kursów, którymi można by się wesprzeć. Uznaliśmy więc, że warto byłoby wypełnić tę lukę. Do współpracy namówiliśmy zaprzyjaźnione uczelnie z Belgii, Holandii, Słowenii i Turcji, a także wspomniane wyżej stowarzyszenie Businet.

Od czego zaczęli państwo realizację projektu?

Najpierw zidentyfikowaliśmy potrzeby szkoleniowe. Na wszystkich uczelniach partnerskich przeprowadziliśmy badania ilościowe i jakościowe. Rozmawialiśmy z pracownikami administracyjnymi, zajmującymi się umiędzynarodowieniem, z kadrą kierowniczą oraz z doradcami z obszaru zarządzania zasobami ludzkimi. Zależało nam bowiem, aby opracowane przez nas szkolenie nie tylko służyło obecnie zatrudnionej kadrze. Chcieliśmy je włączyć do programów onboardingowych dla nowych pracowników.

Jakie wnioski płynęły z przeprowadzonych przez państwa badań?

Udało się nam zidentyfikować dwie główne grupy potrzeb, które były najczęściej zgłaszane przez pracowników zajmujących się umiędzynarodowieniem. Pierwsza dotyczyła kompetencji miękkich, takich jak zdolność współpracy w międzykulturowym środowisku czy radzenie sobie ze stresem lub presją czasu. Druga odnosiła się do umiejętności technicznych, w tym przede wszystkim do szeroko pojętych kompetencji cyfrowych. Pracownicy zwracali uwagę m.in. na dokonujący się szybko postęp technologiczny, za którym trudno im nadążyć.

W jaki sposób uwzględnili państwo te potrzeby w przygotowanym szkoleniu?

Kurs składa się z czterech bloków tematycznych, które mają pomóc pracownikom w zbudowaniu jak najbardziej wszechstronnych kompetencji. Pierwszy moduł obejmuje zagadnienia dotyczące umiejętności współpracy oraz szeroko rozumianych zdolności poznawczych. Znajdują się w nim między innymi takie tematy, jak inteligencja społeczna i emocjonalna, budowanie odporności psychicznej czy dbanie o poczucie dobrostanu, czyli *well-being*. Drugi moduł dotyczy kompetencji cyfrowych, w tym skutecznego komunikowania się przy użyciu nowoczesnych narzędzi online, tworzenia różnego rodzaju treści oraz dokumentów cyfrowych, a także bezpiecznego gromadzenia i przechowywania danych. Trzeci blok tematyczny poświęcony jest kwestiom zarządzania i przywództwa oraz efektywnej współpracy w zespole. Czwarty porusza zagadnienia związane z umiejętnością sprawnego funkcjonowania w międzykulturowych środowiskach. Co istotne, zależało nam, aby opracowane przez nas szkolenie miało jak najbardziej przyjazną dla użytkownika formułę. Dlatego do stworzenia go postanowiliśmy wykorzystać nowoczesne technologie.

Jakie?

Po pierwsze kurs umieściliśmy na platformie do zdalnego nauczania Moodle, dzięki której każdy użytkownik ma możliwość realizowania go w pełni samodzielnie, w dogodnym dla siebie czasie i we własnym tempie. Po drugie przy tworzeniu kursu sięgnęliśmy po narzędzia z obszaru *virtual reality* (VR), czyli wirtualnej rzeczywistości. Istotnym elementem szkolenia jest zbudowana przez nas aplikacja VR4Skills, która oferuje wirtualne środowisko szkoleniowe, pozwalające na bardzo efektywne przyswajanie wiedzy. W ramach aplikacji przygotowaliśmy pięć immersyjnych scenariuszy. Cztery z nich, dotyczące kompetencji miękkich, powstały przy użyciu technologii 360 stopni. Zostały nagrane za pomocą specjalnych kamer, dzięki czemu użytkownik po założeniu gogli VR ma poczucie zanurzenia w wirtualnym świecie i staje się niejako uczestnikiem sceny, którą widzi na ekranie. Może dokonywać wyborów odnośnie do tego, jak powinien się w danej sytuacji zachować, i w czasie rzeczywistym otrzymuje informację zwrotną na temat podjętej decyzji oraz jej skutków. Piąty z przygotowanych przez nas scenariuszy dotyczy natomiast kompetencji cyfrowych i ma charakter animacji 3D. Użytkownik, poruszając się po środowisku wygenerowanym komputerowo, ćwiczy umiejętności techniczne, np. przyłączanie komputera do sieci czy konfigurowanie połączenia internetowego.

Jak szkolenie ocenili pracownicy, którzy wzięli w nim udział?

Bardzo dobrze. W przeprowadzonych po szkoleniu badaniach satysfakcji zdecydowana większość stwierdziła, że dzięki kursowi znacznie podniosła swoje kompetencje. Uczestnicy docenili jego e-learningową formę i możliwość samodzielnego zarządzania czasem oraz przebiegiem szkolenia. Większości przypadł też do gustu element VR-owy, z którego na naszej uczelni można korzystać na naprawdę wysokiej jakości sprzęcie, który udało nam się zakupić z budżetu projektu.

Czy ze szkolenia mogą również korzystać pracownicy z innych uczelni?

Jak najbardziej – wszystkie wypracowane przez nas elementy szkolenia są w pełni dostępne, i to nie tylko dla pracowników uczelni, ale właściwie dla każdego. Wystarczy zarejestrować się na platformie szkoleniowej, a następnie za pomocą odpowiedniego klucza zapisać się na kurs. Do tej pory wzięło w nim udział ponad sto osób, co uważamy za bardzo dobry wynik. Zarejestrowaliśmy też kilkaset pobrań podręcznika w formacie PDF, który powstał przy okazji tworzenia kursu.

W jaki sposób upowszechniali państwo rezultaty projektu?

Przez cały czas trwania projektu promowaliśmy go wśród uczelni stowarzyszonych w Businet oraz podczas sesji EURIE Eurasia Higher Education Summit – zachęcaliśmy do udziału w szkoleniu, a także dzieliliśmy się wypracowanymi wnioskami i rezultatami. Prezentowaliśmy je również na naszej uczelni podczas dwóch kluczowych wydarzeń poświęconych umiędzynarodowieniu: International Staff Week, którego celem jest wymiana dobrych praktyk w zakresie umiędzynarodowienia, oraz InterUni Forum Internacjonalizacji. Realizację projektu zwieńczyliśmy też dużą konferencją upowszechniającą, która odbywała się zarówno stacjonarnie, jak i online i zgromadziła łącznie ponad dwustu uczestników.

Z jakich osiągnięć w projekcie są państwo najbardziej dumni?

Po pierwsze z tego, że udało się nam stworzyć kompleksowy program szkoleniowy dla kadry związanej z umiędzynarodowieniem, a następnie skutecznie włączyć go do programów onboardingowych dla nowych pracowników. Mam poczucie, że wypełniliśmy w ten sposób pewną lukę w edukacji, ponieważ tego typu szkoleń do tej pory nie było. A druga rzecz to zaaplikowanie i wykorzystanie technologii VR do rozwoju kompetencji miękkich. Jest to rozwiązanie innowacyjne, prawdopodobnie pierwsze tego typu w Europie. Przy okazji tworzenia aplikacji VR4Skills zbudowaliśmy też ogromną bazę wiedzy dotyczącej wdrażania technologii wirtualnej rzeczywistości do procesu szkoleniowego. To *know-how*, z którego mogą teraz korzystać inni twórcy podobnych projektów.

Dlaczego państwa projekt może być uznany za przykład dobrej praktyki?

Tworząc projekt, zaspokoiliśmy ważną, realnie istniejącą potrzebę w szkolnictwie wyższym. Opracowany przez nas kurs dla kadry administracyjnej wyróżnia innowacyjna formuła korzystająca z osiągnięć nowoczesnych technologii cyfrowych i dająca uczestnikom dużą swobodę w zakresie czasu i sposobu realizacji szkolenia. Współpraca z partnerami projektowymi przebiegała naprawdę wzorowo, co przełożyło się nie tylko na terminowość, ale i wysoką jakość wypracowanych przez nas rezultatów.

– Rozmawiała Daria Nawrot